

Bevezetés

Nádudvar ősi település, mely meghatározó szerepet játszott Magyarország történelmében az évszázadok során. A történelmi forrásokban található első említésétől kezdve érzékelhető, hogy a környék jelentős települése volt városunk, bizonyítja ezt az a tény, hogy Mátyás király is megfordult itt, de az is, hogy évszázadokon keresztül járási székhely volt. Még a török pusztítás után is mindig újratelepült és ez a mindig újrakezdés végigkövethető városunk történelmén. Az eltelt évszázadok alatt több mérföldkő is volt Nádudvar történetében, amikor a helyi elöljárókon olyan döntések múltak, amelyek sorsfordítónak bizonyultak.

Egyik ilyen pont volt a térségünket átszelő vasúti vonal építése, ahol az egyéni érdekek, a szűklátókörű gondolkodás, a környező települések jobb érdekérvényesítő képessége miatt Nádudvar fokozatosan elvesztette korábbi központi szerepkörét, perifériára szorult.

A másik fontos fordulópont a múlt század elején beinduló fürdőfejlesztés volt, amikor városunk is a lehetséges célterülete volt a gyógyvíz alapú üdülőturizmusnak, de ismét a szűklátókörű gondolkodás és az egyéni érdekek felülírták, ezzel megfosztották a várost a tartós fejlődési pályára állástól.

Nádudvar egy alkalommal azonban mégiscsak tudott jól dönteni, ez pedig egy emblemikus személyhez köthető: Szabó Istvánhoz. Nagypolitikai kapcsolatait felhasználva a nevével fémjelzett termelőszövetkezet és az agrár-innovációt szimbolizáló, az ország gazdaságában ma meghatározó szerepet játszó KITE sikerre vitte a települést és több évtizedes prosperitást hozott.

A rendszerváltást követő évek átalakulási folyamatai nem kedveztek a település fejlődésének, csupán az utóbbi évek európai uniós fejlesztései hoztak pozitív változást.

Most ismét fordulóponthoz értünk. A 21. század globális kihívásai – klímaváltozás, digitalizáció, migráció - nagyon rövid idő alatt eléri a legkisebb települést is és mind az egyénekre, mind a közösségekre hatnak.

Kérdés, hogy most tudunk-e jó választ adni, tudunk-e jól választani?

A program

Jelen program készítésének célja, hogy kijelölje a következő, 2019-2024 közötti önkormányzati ciklus főbb céljait és intézkedéseit a település fejlődése érdekében.

A programkészítés egy szakma, melynek megvannak a maga szabályai. Nincs ez másképp települések esetében sem. Ismernünk kell a reális helyzetet, amely a lakosság szükségletein alapul, emellett statisztikai adatok, elemzések segítenek a bemutatásban. Jövőképet, célokat kell kijelölni és meg kell fogalmazni azokat az intézkedéseket, amelyek a célok megvalósulását szolgálják rövid-, közép- és hosszútávon. Javaslatokat kell felvázolni, tervezett költségvetéssel, valamint meg kell jelölni, hogy milyen forrásból tervezzük megvalósítani azt.

A költségek tervezése során figyelembe kell venni az önkormányzat saját forrásait, a jelenleg futó és a későbbiekben megnyíló pályázati lehetőségeket és keresni kell azokat a további bevételnövelő forrásokat, amelyekre a jövőben egyre inkább figyelni kell (pl. közvetlen brüsszeli források elérése). Konkrét számokat csak ezeknek a pontos ismeretében lehet meghatározni felelősen az egyes feladatok esetén.

Emellett kötelező tartalmi elem, hogy bemutassuk a partnerséget, azaz milyen helyi, szakmai és kormányzati szereplő közreműködése szükséges a program megvalósításához. Ez a program a Nádudvaron élő emberek szükségletein alapul, melyek a velük való beszélgetések során vált egyre teljesebbé. Emellett figyelembe vettem a nem Nádudvaron élő, de a várost ismerő szakemberek, közéleti szereplők véleményét és az ide látogató vendégek meglátásai is fontos adalékul szolgáltak.

Úgy tapasztalom, hogy a nádudvari emberek jól ismerik a problémákat és a megoldásokat is helyesen határozzák meg. A kérdés az, hogy ki lesz képes ezeket a megoldásokat megvalósítani, ki tud hozzá támogatásokat szerezni?

Programomnak három alappillére van. A **gazdaságfejlesztést** serkentő javaslatok a munka világának jobb feltételeit célozzák, a **településképet** javító intézkedések városunk szebbé, élhetőbbé tételéhez járulnak hozzá, az emberi élet minőségét növelő tevékenységek pedig a **családjainkról** történő gondoskodást helyezik előtérbe.

Bízom benne, hogy programom városunk jövőjét olyan irányba alakíthatja, amellyel Nádudvar magabiztosan nézhet szembe az elkövetkező évek kihívásaival. Ehhez valamennyi nádudvari ember közös gondolkodására és akaratára szükség van, mert csak együtt sikerülhet!

Helyzetleírás

Népesség

Ha ezresre kerekítünk, akkor immár nem kilenc, hanem nyolcezres kisváros Nádudvar: a Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján 2019. január 1-jén már csupán 8461 fő volt városunk lakónépessége, ennél kevesebben 140 éve, az 1880-as népszámláláskor éltek Nádudvaron. Nádudvar népességfejlődése az utóbbi másfél évtizedben összességében csökkenő tendenciát mutatott, mind az állandó, mind a lakónépesség vonatkozásában. 2005 és 2014 között közel 450 fővel csökkent a város lakossága. Csökkent a születések száma, nőtt a halálozásoké, a vándorlási adatok kedvezőtlenül alakultak.

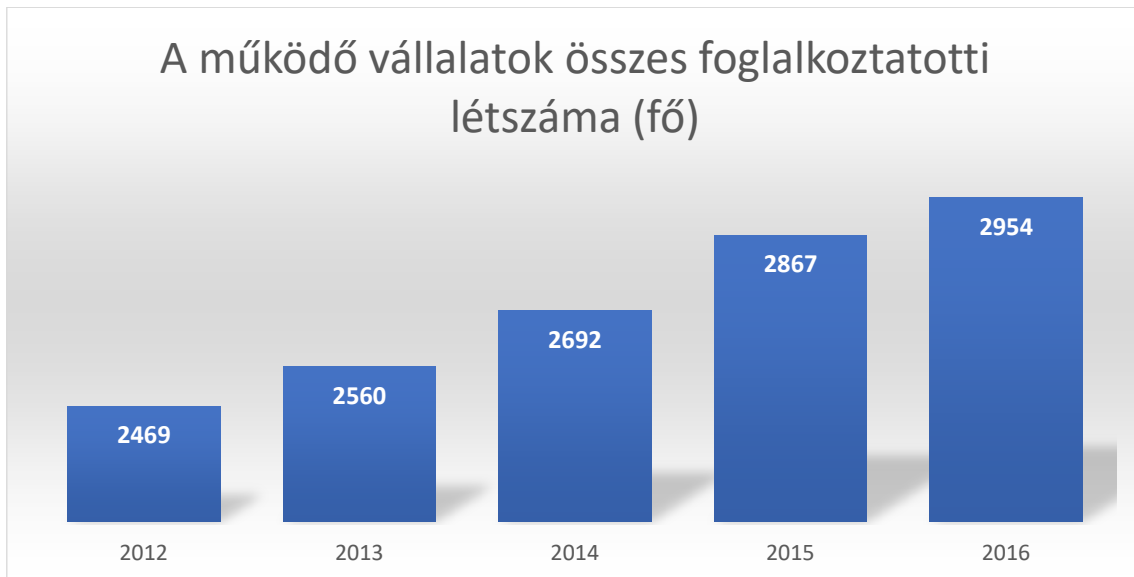
Nádudvar lakónépességének alakulása 1990-től napjainkig

(Forrás: KSH, saját szerkesztés)

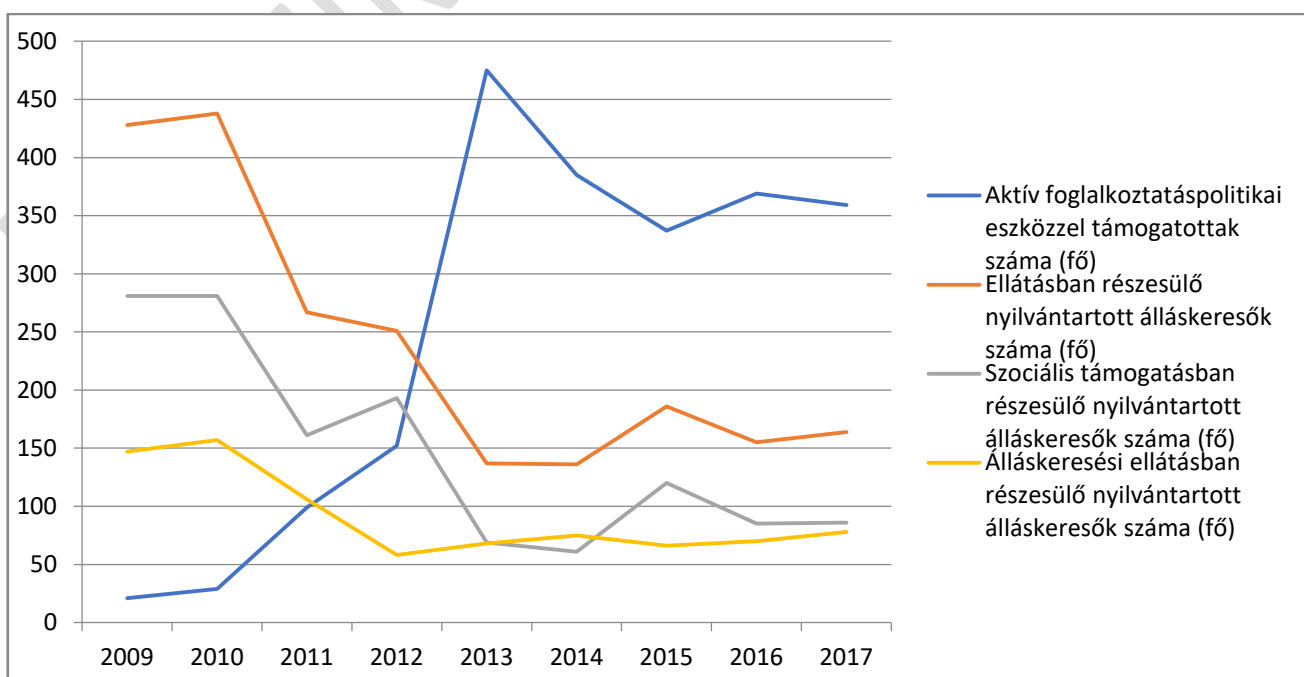
Foglalkoztatás

Nádudvaron 2011-ben a lakónépesség 35,1%-a volt foglalkoztatott. Ez akkor alacsonyabb volt a járás és a megye átlagánál, és a megyei kisvárosok összesített értékénél is. Az azóta eltelt időben nőtt a foglalkoztatás, ahogyan a lenti ábra is mutatja, amelyhez hozzájárul a közfoglalkoztatás rendszerének és támogatásának bevezetése.

Forrás: Opten (saját szerkesztés)

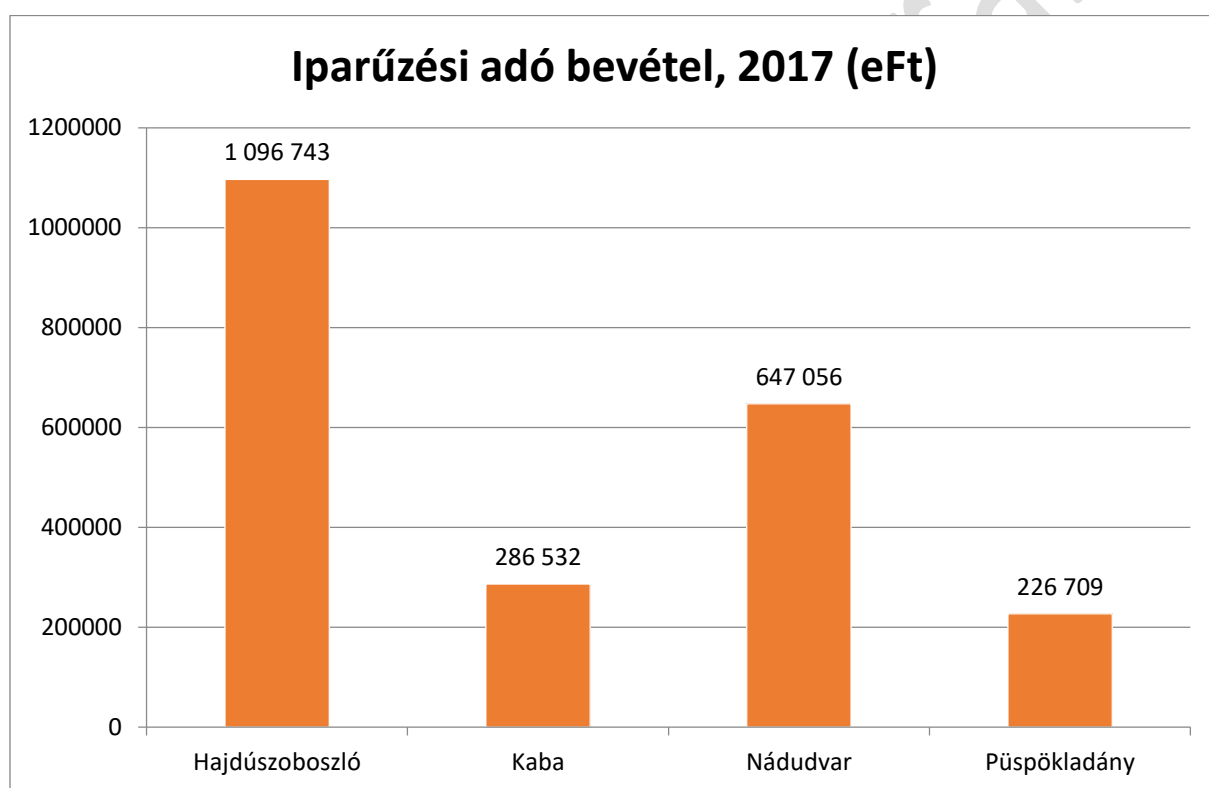
A közfoglalkoztatás fő célja, hogy átmeneti megoldást nyújtson a munkavállalók számára az elsődleges munkaerőpiacra való belépésig. Ugyanakkor nagy számmal vannak olyan aktív korúak, akik sajátos élethelyzetük miatt a közfoglalkoztatásban találják meg a megélhetési forrást. Ebben az esetben olyan programokat kell megvalósítani, amelyek értékteremtő módon állítanak elő olyan termékeket, amelyek élőmunka igényességüknél fogva speciális piaci igényeket elégítenek ki (pl. vegyszermentes élelmiszerek, gyógynövények, kozmetikumok, gyógyszerkészítmények alapanyagai, helyi kézműves termékek, kisüzemi állattartás stb.). A folyamatszervezésre, eszközökre jelentős források állnak rendelkezésre a különböző kormányzati programokban.

Gazdaság

Nádudvar város gazdasági súlyát és szerepkörét tekintve a megyeszékhelyet, Debrecent követő 9 legfontosabb megyei gazdasági centrum egyike. Az itt működő mezőgazdasági és élelmiszeripari nagyvállalatok miatt a megyében itt a legmagasabb a legalább tíz főt foglalkoztató vállalkozások egy főre jutó száma. Az önkormányzat iparűzési adóbevétele az elmúlt évtizedben jelentős mértékben emelkedett, 2017-ben megközelítette a 650 millió Ft-ot, ez jóval meghaladja a két szomszédos város, Kaba és Püspökladány bevételeit.

2018-ban az iparűzési adó mértéke az adóalap számításának változása miatt 520 millió Ft-ra csökkent.

Forrás: Nemzeti Jogszabálytár, önkormányzati rendeletek adatai (saját szerkesztés)

Mezőgazdaság

A talajadottságok kedveznek mind a szántóföldi növénytermesztésnek, mind pedig az állattartásnak, ez a város domináns gazdasági ágazata.

A város a nagyüzemi mezőgazdasági termelés fellegvára volt a rendszerváltást megelőző évtizedekben, és ezt a pozícióját sikerült azután is megőriznie. A mezőgazdasági vállalkozások részaránya magas, ami jól tükrözi az ágazat gazdasági dominanciáját.

A regisztrált őstermelők száma 2017-ben 640 db volt. A legnagyobb iparűzési adóbefizetők listáján is elsősorban mezőgazdasági, élelmiszeripari vállalkozások, valamint ezekhez kapcsolódó szolgáltatók találhatók.

Nádudvar ipari vállalkozásai a feldolgozóiparban és az építőiparban tevékenykednek.

Legnagyobb mezőgazdasági cégek, vállalkozások

Cégnév	Szakágazat	Nettó árbevétel (millió Ft)	Létszám
KITE Mezőgazdasági Szolgáltató és Kereskedelmi Zrt.	Mezőgazdasági gép, berendezés nagykereskedelme	247 466	1047
Alföldi Sertés Értékesítő és Beszerző Mezőgazdasági Szövetkezet	Élőállat nagykereskedelme	30 048	7
NAGISZ Mezőgazdasági, Termelő és Szolgáltató Zrt.	Baromfitenyésztés	17 842	686
HAGE Hajdúsági Agráripari Zrt.	Sertésenyésztés	7 490	226
Nádudvari Élelmiszer Feldolgozó és Kereskedelmi Kft.	Tejtermék gyártása	7 416	295

Forrás: Hajdú-Bihar Megyei TOP 100 kiadvány

Üzleti infrastruktúra, befektetés ösztönzés

Nádudvar Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája erről a témáról az alábbiakat tartalmazza: „Az üzleti szolgáltatások terén Nádudvar inkább alulfejlettnak nevezhető. A városban nincsen a kezdő vállalkozásokat, start-up cégeket vagy a városfejlesztési stratégia szempontjából kiemelten kezelendő gazdasági tevékenységeket felkaroló, támogató inkubátorház vagy technológiai szolgáltató központ, ami a térségben rejlő innovációs lehetőségek működő vállalkozássá, illetve termékké fejlesztésével, üzleti alapokra helyezésével, a kezdő vagy új, fejlődési szakaszba lépő mikro- és kisvállalkozások növekedési pályára állásával támogatná a helyi gazdaság fejlődését. A városban ipari park sincsen,

de jelentős területen található olyan alulhasznosított területek, amelyek zöld- vagy barnamezős beruházási területként vonzóvá tehetők.”

„Nádudvaron nem található jelentősebb kiterjedésű, felhagyott üzemterületekből kialakult barnamezős területek. Ugyanakkor a belterület peremén több kisebb-nagyobb telek vagy telekegyüttes található a lakóterületbe ágyazott mezőgazdasági vagy üres területként. Ezek – a tulajdonosi szándékoktól függően – potenciális fejlesztési helyszínek lehetnek.” – írja ugyanezen dokumentum.

A jelen gazdasági folyamatai a közeli megyeszékhely, Debrecen számára eddig nem látott fellendülést eredményezett, ez a folyamat napjainkban is zajlik. A működő tőke, a befektetők keresik a várost, melynek célja, hogy 2030-ra a Kárpát-medence keleti térségének gazdasági központjává váljon, amely a környezetében található településeknek is számos lehetőséget biztosít.

Debrecen akkor válhat erős régióközponttá, ha az 50-100 km-es körzetében található települések élnek a napjainkban zajló folyamat előnyeivel és megfelelően kiépített infrastruktúrával, közművesített és szolgáltatásokat nyújtó ipari területekkel várják a befektetőket. Ebben Nádudvarnak is előre kell lépni az alkalmas területek kialakításával és azok kiajánlásával.

Debrecen városa 2019-ben húsz megyei településsel közösen létrehozta a Debreceni Agglomerációs Fejlesztési Tanácsot, melynek célja, hogy a gazdasági fejlődés ne csak Debrecen, hanem az agglomerációjába tartozó települések számára is lehetőséget teremtsen. Ehhez szükséges összehangolni a térség településeinek fejlesztési elképzeléseit. Nádudvar városa első körben nem került bele az együttműködésbe, cél, hogy a jövőben településünk csatlakozzon a kezdeményezéshez.

Kulturális és természeti értékek, turizmus

Nádudvar turizmusát a gazdag kulturális (elsősorban népi) örökség, a természeti értékek (a Pusztai élővilága) és a gyógyvíz határozza meg. A település három tájegység határán fekszik, a Hortobágy közvetlen szomszédságában, különleges természeti, helyi és országos jelentőségű védett területekkel.

Különleges helyen élünk. Nádudvar négy tájegység metszéspontjában (Hortobágy, Hajdúság, Nagykunság, Sárrét) helyezkedik el, ezek közül is meghatározó a Puszta közelsége. Hortobágyi Nemzeti Park az UNESCO Világörökség része, nemzetközi szinten is kiemelten védett terület, élővilágának gazdagsága közös kincsünk. Nádudvar külterületének mintegy 40%-a tartozik bele ebbe a területbe. Olyan füves puszták, amely Európában máshol nem található, az ázsiai sztyeppék világát idézi. Táji különlegessége mellett állatvilága őshonos fajtáknak ad otthont, madárvilága páratlan. A természethez igazodó egyedi tájgazdálkodás és pásztorkultúra messze földön híres. Azon kevés területek közé tartozik a Földön, amely nagy kiterjedésben fényszennyezés-mentes. A Hortobágyi Nemzeti Parkkal közös feladatunk, hogy védjük természeti értékeinket és értékőrző módon tudjuk bemutatni az ide látogató hazai és külföldi turistáknak.

Emellett városunk jelentős történelmi, kulturális és építészeti értékekkel rendelkezik. Országosan védett műemlékek a Református templom és Parókia, a Római katolikus templom. A város központjában álló Művelődési központ a megye legpatinásabb művelődési házai közé tartozik. Nádudvar igen gazdag a régi paraszti kultúra emlékeiben, a népi mesterségek, a pásztorművészet ápolásában.

Nádudvar és a fazekasság évszázadok óta összetartozó fogalmak. A tűz és a föld művészete, a híres fekete kerámiák titka évszázadok óta apáról-fiúra öröklődött a településen.

Debrecen, Hajdúszoboszló, Hortobágy és a Tisza-tó kiemelt turisztikai fejlesztési térség

A turisztikai térségek állami feladatairól szóló 2016. évi CLVI. törvény kimondja, hogy a turizmusfejlesztés alapja a desztináció, Magyarország turisztikai teljesítménye a desztinációk fejlesztésével növelhető.

A Kormány a 1522/2017. (VIII. 14.) Korm. határozatban elfogadta a Debrecen, Hajdúszoboszló, Hortobágy és a Tisza-tó kiemelt turisztikai fejlesztési térségként való meghatározását és annak 2017-2030 időszakra szóló stratégiai fejlesztési programját. Jelenleg a területi lehatárolás nem tartalmazza Nádudvart, a jövőben cél, hogy a város bekerüljön a kiemelt desztináció térségébe, amellyel fejlesztési források válhatnak elérhetővé.

Tervezett fejlesztések

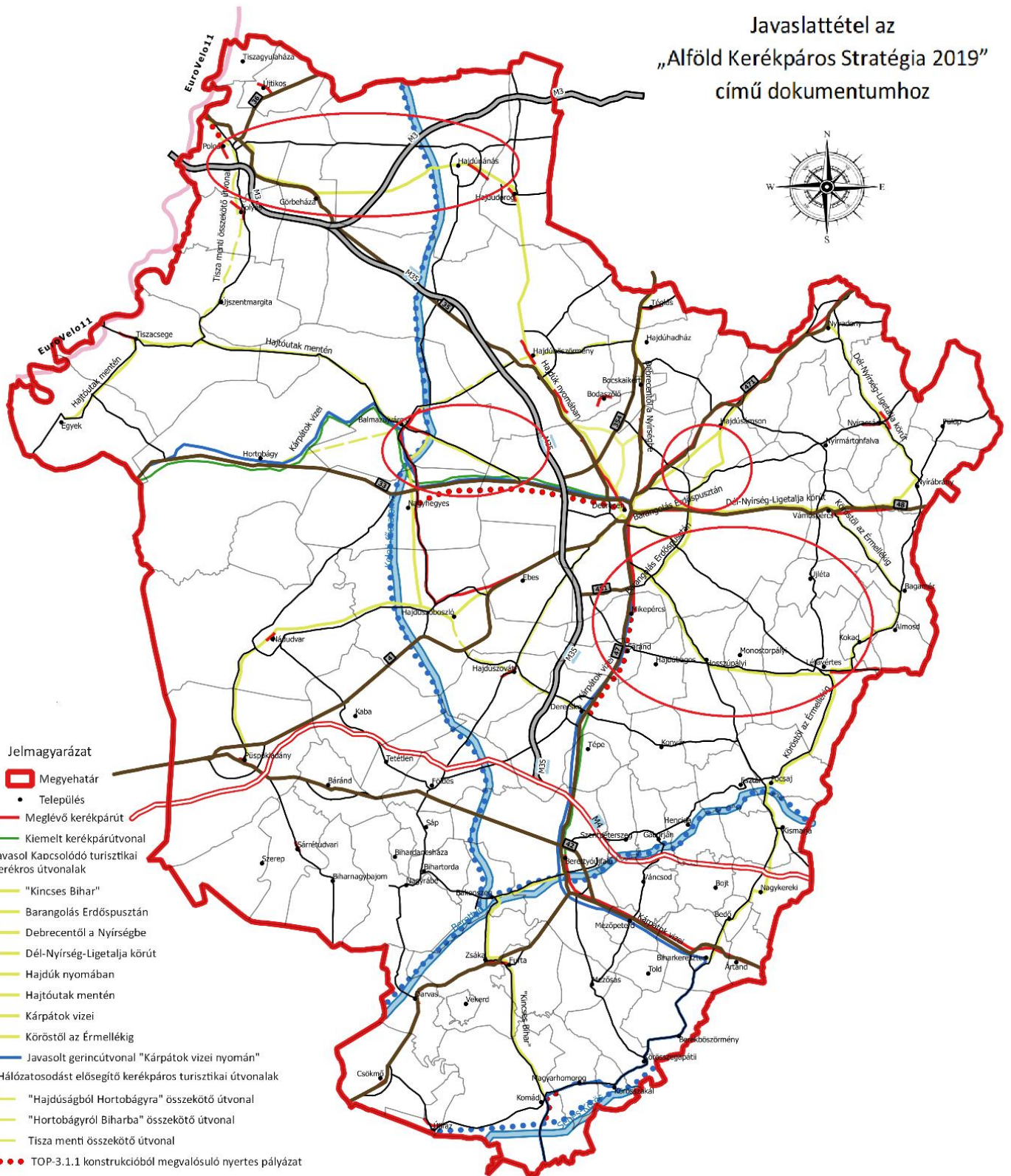
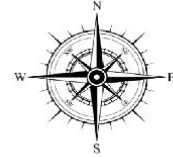
A turizmusnak új lendületet adhat a „Magyar Szürkék Útján – kulturális tematikus útvonal Hajdú-Bihar megyében” elnevezésű, a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat által koordinált megyei projekt, melynek egyik állomása Nádudvar. A fejlesztés eredményeképpen megújul a régi városháza, ahol kiállítótér és kézműves ajándékbolt kerül kialakításra, bemutatva a korabeli pásztorélet és kézművesség sajátosságait, valamint a helyi közigazgatás történetébe enged bepillantást. Az épület emellett közösségi térként is fog funkcionálni. A másik tervezett fejlesztés a város központjában található jóléti tó környékének rendezvénytérre alakítása, amely előadások, közösségi programok színteréül szolgálhat. A város turizmusát meghatározó és a helyi szabadidős igényeket is kielégítő gyógyfürdő további fejlesztésre szorul, elsősorban élmény- és komfortelemek bővítésével, valamint tanuszoda és fedett létesítmény kialakításával.

Hiány van továbbá szálláshelyekből, mivel az utóbbi néhány évben a turizmus fellendülésével szűkössé váltak a kapacitások. Első lépésben a fürdő területén, azt bővítve lehet célszerű egy. kb. 30 fős apartman ház és hozzá kapcsolódó kempingterület kialakítása, amely évszaktól függetlenül várja a vendégeket és amely öko-barát módon a kerékpáros turisták fogadására alkalmas.

Hazánkban egyre nagyobb népszerűségnek örvend a kerékpáros turizmus, amelyet kormányhatározat is szabályoz. A kiemelt kerékpáros útvonalak fejlesztése az Alföldet is érinti, ezen belül Nádudvarnak is kedvező adottságai vannak. Az alábbi térkép a tervezett kerékpáros útvonalakat tartalmazza, a sárga színnel jelölt „Hajtóutak mentén” elnevezésű útvonal Nádudvart is keresztülszeli. Hajdú-Bihar megye készülő területrendezési terve Nádudvart a pusztai turizmusfejlesztés övezetének részeként kezeli. A Hortobágyi Nemzeti Park – a Puszta Világörökségi helyszín területével szomszédos településeken olyan épületegyüttesek létesítését javasolja, amelyek a turizmust és a vendéglátást szolgálják ki. Emellett az informálást segítő Pusztakapuk kialakítása is javasolt, amelyekben szállás, vendéglátás, a turizmushoz kapcsolódó szolgáltatások, kiskereskedelem folytatható, a világörökségi helyszín követelményeivel összehangolt módon.

Városunk Hortobágy felé eső határának jelentős területe fényszennyezéstől mentes, amely az ökoturizmusban résztvevőknek kínál egyedi látnivalót a csillagos égbolt zavartalan megtekintése által.

Javaslat a „Alföld Kerékpáros Stratégia 2019” címmű dokumentumhoz

Jelmagyarázat

- Megyehatár
- Település
- Meglévő kerékpárút
- Kiemelt kerékpárútvonal
- Javasol kapcsolódó turisztikai kerékos utvonalak
- "Kincses Bihar"
- Barangolás Erdőpusztán
- Debrecentől a Nyírségbe
- Dél-Nyírség-Ligetalla körül
- Hajdúk nyomában
- Hajtútak mentén
- Kárpátok vizei
- Köröstől az Érmellékig
- Javasolt gerincútvonal "Kárpátok vizei nyomán"
- Hálózatosságot elősegítő kerékpáros turisztikai utvonalak
- "Hajdúságból Hortobágyra" összekötő útvonal
- "Hortobágyról Biharba" összekötő útvonal
- Tisza menti összekötő útvonal
- TOP-3.1.1 konstrukcióból megvalósuló nyertes pályázat
- Megyei vizeink mentén
- Új nyomvonal kiegészítés
- EUROVELO 11
- Tervezett gyorsforgalmi út
- Meglévő gyorsforgalmi út
- Elsőrendű út
- Mellékút
- Vízfolyás

Készítette:
Gonda-Magyar Andrea
Maczik Erika
Csonka Gábor
Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat
2019. május 8.

Közlekedés

Nádudvar nem a főközlekedési útvonalak mentén helyezkedik el, de a megye valamennyi szomszédos települése felé biztosított a kapcsolatot. A város térszerkezeti helyzetét a várostól délre haladó 4-es számú, Budapest – Debrecen – Nyíregyháza főút határozza meg, emellett a 33-as út irányába is jelentős a forgalom. A közelmúlt autópálya és autóút fejlesztései jó lehetőségeket biztosítanak a térszerkezetben elfoglalt helyzet javítására, ugyanakkor a várost átszelő négy számjegyű utak felújítása sürgető feladat.

A Nádudvart Hajdúszoboszlóval összekötő út (3406.sz.) tekinthető a legforgalmasabb útnak városunk szempontjából, mondhatni köldökzsinórt képez Hajdúszoboszló és Debrecen irányába. Felújítása kiemelt prioritás, mivel erre bonyolódik a menetrend szerinti helyközi buszforgalom, valamint a szomszédos településekre történő munkába járás forgalmának túlnyomó része, amely a települések között mindkét viszonylatban jelentős, tekintettel a helyi nagy cégek Nádudvaron túlnyúló munkaerő-igényére.

A Püspökladány-Nádudvar közötti 3405. számú út 10 km-es szakasza 2018-ban felújításra került, de a Nádudvar felé eső néhány km, valamint a további teljes hossz felújításra szorul. Az út a településen belül Elep irányába folytatódik és összeköttetést biztosít a 4-es és 33-as számú főutak között, mely kiemeli fontosságát.

Jelenleg Kaba irányába tekinthető kielégítőnek a közút állapota, melynek romlása felgyorsulhat a többi fejlesztés elmaradásával, tekintettel arra, hogy a Hajdúszoboszló és Debrecen irányába történő forgalom jelentős része már erre az útra terelődik.

A felsorolt utak állami tulajdonban és kezelésben vannak, felújításuk kulcsa az önkormányzat és Magyar Közút Nonprofit Zrt. és annak Hajdú-Bihar Megyei Igazgatóságával történő szakmai partnerség szorosabbá tétele.

A város több járási székhellyel is határos, és a megyeszékhely is könnyen elérhető, így ezek szívóhatása is erősen érvényesül. A város közvetlen helyközi autóbuszjáratokkal rendelkezik Debrecen felé (hétköznapokon napi 20 induló járat, menetidő 48-65 perc között).

A városban 4,3 km gyalogosforgalomtól teljes egészében elválasztott kerékpárút található.

A különböző tervezési dokumentumok a város közúti közlekedési problémái között az alábbiakat említik:

- Külső gyűrű hiányában a mezőgazdasági, logisztikai teherforgalom a városközponton keresztül halad, növelve a környék levegőszennyezettségét és zajterhelését.
- A főutakkal való keresztezések sok esetben korszerűtlenek, a főút elvágó hatása érvényesül egyes településrészek között, és gátolja a belső közlekedést.
- A település szerkezete miatt a városrészek közötti összeköttetés hiányos, körülményes.
- Növekvő parkolási igény
- Gyalogos rendszer hiányosságai, növekvő baleseti kockázat.
- Fontos kerékpárút-szakaszok hiánya (pl. a külterületi munkahelyek irányába)

A fenti problémákra nyújtott megoldások egy része rövid, más része középtávon orvosolható, amelyhez szükséges az érintett állami, önkormányzati és szakmai szervezetek szoros együttműködése, folyamatos egyeztetése. A jelenleg készülő a Hajdú-Bihar Megyei Területrendezési Terv tervezete tartalmazza Nádudvar teljes körű elkerülő útjának megépítését.

Közoktatás

Nádudvaron három óvoda működik. A kihasználtság szempontjából a kapacitások az egész elmúlt másfél évtizedben szűkösnek bizonyultak. Ugyanakkor az óvodába íratott gyermekek száma 2005 óta inkább csökkenő tendenciát mutat, ami azt jelenti, hogy a következő években várhatóan elégséges lesz a város jelenlegi óvodai kapacitása. Az infrastruktúra állapota megfelelőnek mondható, a korszerű, városhoz méltó szolgáltatási színvonal elérése érdekében az egyik tagintézmény egy csoportszobával is bővült, 2014-ben. További fejlesztés tárgya lehet az udvarok rendbe tétele, kültéri játékok beszerzése. 2019-ben átadásra került az "Ovi-Sport Pálya" a Nádudvari Napfény Óvodában.

Nádudvaron egy általános iskola működik, intézményként, két feladat-ellátási helyen. Az intézmény fenntartója a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ. Az általános iskolai nappali oktatásban résztvevő tanulók száma a 2001 óta tartó

tendencia szerint folyamatosan csökken. Az Oktatási Hivatal adatai szerint 2017-ben 720 tanulóval és 63 fő pedagógussal működött az intézmény. Az iskola korszerű, jól felszerelt, ugyanakkor az intézményi terület felújítása időszerűvé vált.

Nádudvar igen gazdag a régi paraszti kultúra emlékeiben, a népi mesterségek és a pásztorművészet ápolásában. A magas színvonalú hagyományápolásra jellemző, hogy számos népművész dolgozik a településen. A város életében kiemelkedő szerepet játszik a város szakképzési intézménye, a Berettyóújfalvai Szakképzési Centrum tagintézményeként működő Népi Kézműves Szakiskola és Kollégium, ahol iskolarendszerben oktatják a népi mesterségeket. Az intézmény jelentős vonzáskörzettel jelentkezik, a tanulók 32-37%-a más településről járt be.

Egészségügy

Az orvosi alapellátás vállalkozási formában működik. Az egy házi orvosra/házi gyermekorvosra eső betegek száma 15 év alatt 25%-ot csökkent, és a hasonló városok körében átlagosnak mondható. A központi orvosi rendelő felújítása, bővítése időszerűvé vált, valamint fejlesztésre szorul a helyben elérhető szakellátás is.

Szociális szolgáltatások

A szociális szolgáltatásokat – kivéve a bölcsődei ellátást a Nádudvar, Tetétlen és Bihardancsháza önkormányzatainak részvételével megalakult Nádudvari Mikrotérségi Szociális- és Gyermekvédelmi Intézményfenntartó Társulás Szociális Szolgáltató Központja végzi.

Nádudvar Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája a szociális ellátás területén – több más mellett – kiemelten hangsúlyozza az időskorúak ellátásában tapasztalható hiányosságokat. Ennek alapján szükséglet mutatkozik időskorúak gondozóházára (átmeneti elhelyezés, legfeljebb egyéves időtartamra, teljes körű ellátással) és idősek otthonára (a napi 4 órát meghaladó gondozási szükséglettel rendelkező, de rendszeres fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő személyek részére).

Jelenleg Nádudvar lakossága elöregedő, a 60 év feletti korosztály létszáma nő. Az 1950-es években született nagy létszámú korosztály (Ratkó-gyerekek) időskorba lépve az ellátó rendszer bővítését igényli. Ennek megfelelően mind a meglévő

szolgáltatások fejlesztésére (pl. házi segítségnyújtás), mind pedig új szolgáltatások, ellátási formák megteremtésére szükség van. Ilyen ellátási forma a bentlakásos idősgondozás, melynek megteremtése Nádudvaron alapvető fontosságú. Az önkormányzat ennek elhelyezésére több alkalmas ingatlannal is rendelkezik. A szükséglet több irányú: egyfelől az idősek hozzátartozói sok esetben elköltöztek a városból, így nem tudják megoldani a gondoskodást. Másfelől a helyben történő ellátás terhet venne le a gyermekek, hozzátartozók válláról, hiszen nem kellene más településekre eljárni látogatni az idős, gondozásra szoruló szülőt. Az ellátásnak alkalmasnak kell lennie arra az esetekre is, amely pl. baleset utáni rehabilitációt segíti elő. A bentlakásos ellátás munkahelyet is teremt a szociális ágazat helyi szintjén, amely lakosság megtartásához járul hozzá.

Kultúra és sport

A város kulturális intézményei és közösségi terei széleskörű szolgáltatást nyújtanak, az önkormányzat által fenntartott Ady Endre Művelődési Központ és Városi Könyvtár a térség egyik meghatározó művelődési intézménye. Az épület korszerűsítése szükséges lenne annak érdekében, hogy funkciói kiegészíthetők legyenek a mai kor követelményeinek megfelelő körű és színvonalú szolgáltatásokkal.

A város sportlétesítményeinek köre szerteágazó, és az elmúlt évek fejlesztései nyomán jelentős részük kifejezetten jó állapotban van, és a mai kor igényeinek megfelelő szolgáltatásokat kínálja. (Forrás: Nádudvar ITS)

Ezen megállapítások mellett elmondható, hogy további fejlesztések, felújítások szükségesek az általános iskola kültéri sportcélú területén, valamint a város szélén található füves pálya vonatkozásában. Emellett keresni kell a lehetőségeket a városi sportélet bővítését célzó fejlesztések terén, különös tekintettel az utánpótlás-nevelésre, valamint városunk hírnevét megalapozó kézilabdára és más sportágakra.

Önkormányzati gazdálkodás és gazdaságfejlesztés

A magyarországi önkormányzati gazdálkodás az utóbbi években jelentősen átalakult. Az állami támogatások csökkentek, az egyes feladatköröket központosították, így megnőtt az önkormányzati saját bevételek jelentősége.

Ebből következik, hogy a jövő a saját bevételek növelésének irányába mutat. Az adópolitika és az ésszerű vagyongazdálkodás mellett egyre inkább a gazdaságfejlesztésre kell helyezni a hangsúlyt, amely külső források bevonásával érhető el. A hazai és európai uniós pályázatok mellett egyre inkább figyelni kell a közvetlen brüsszeli források nyújtotta lehetőségekre, új finanszírozási formákra.

A közfoglalkoztatásban rejlő lehetőségeket úgy kell kihasználni, hogy azok értékteremtő módon, elsősorban a helyi jellegzetességeket, sajátosságokat figyelembe véve történjen. Az értéknövelés többletbevételt eredményezhet, melyhez megfelelő szervezeti háttérrel kell biztosítani.

Új elemként ki kell alakítani a gazdaságfejlesztési és városmarketing tevékenységet, amely hozzásegíti a várost a határain kívül, hazai és nemzetközi szinten egyaránt az ismertség és elismertség növeléséhez. Ma, amikor a városok versenyt folytatnak a javakért, a képzett munkaerőért, szükséges a város hírnevének, hagyományainak, termékeinek, vállalkozásainak megismertetése. Ez a tevékenység magába foglalja azt a tanácsadói szerepkört is, amely hozzásegíti a helyi vállalkozásokat, civil szervezeteket és lakosokat a különböző pályázati források megszerzéséhez.

Ez a tevékenység akkor lehet sikeres, ha a 21. század kihívásaira reagálva a digitális térben is megjelenik, ami informatikai fejlesztést tesz szükségessé a településen, így az önkormányzat és intézményei, szervezetei vonatkozásában is.

Zöldfelületek

A globális klímaváltozás napjainkban felértékeli zöldövezeteink fontosságát, szakszerű gondozását, annak érdekében, hogy a változó körülményekhez a települések és a lakosság is alkalmazkodni tudjon, mérsékelve annak káros hatásait.

A város zöldfelületeinek tervszerű kialakítása lehetővé teszi, hogy az évelő és egynyári növénybeültetések négy évszakos ütemezése során folyamatos legyen a növényborítás, figyelemmel városi ökoszisztéma gazdagítására. Ehhez szakszerű, a feladatra folyamatosan koncentráló tevékenység szükséges.

Különös odafigyelést igényel közterületeink magas, több évtizedes fáinak gondozása, amelyek kiemelten fontosak az ökoszisztéma szempontjából. Számos

élőlénynek, madárfajnak, rovarféléknek adnak otthont, oxigéntermelő tevékenységük mellett pedig árnyékoló hatásuk nélkülözhetetlen az egyre forróbbá váló nyarakon, ezért ésszerű megtartásuk közösségi érdek.

A fásítási programot tervezett módon kell elvégezni, előtérbe helyezve az őshonos, helyi klimatikus viszonyokhoz jól alkalmazkodó fajtákat. A telepítést követően a folyamatos gondozást biztosítani kell.

Akkor tudjuk jól érezni magunkat városunkban, ha szép a környezet. Ezért a következő időszak egyik legfontosabb feladata a lakókörnyezeti fejlesztések megvalósítása, melynek során a lakossággal együtt kell közösen széppé, otthonossá tenni utcáinkat, közterületeinket.

Cél, hogy a nádudvariak jól érezzék magukat a lakóhelyükön, a fiatalok számára vonzó lakókörnyezetet nyújtson, vonzó legyen az ide látogatók számára is.

Vízellátás, közművek

Az utóbbi évtizedben a város nagy fejlődésen ment keresztül, kiépült a szennyvízcsatorna-hálózat és ivóvíz-minőség javító program került megvalósításra.

Nádudvar külterületének K-i fele, és belterületének teljes egésze az országos vízminőségvédelmi övezetbe tartozik. Vízműve sérülékeny földtani környezetre épült, a vízbázis védőövezete a belterület K-i részét is érinti. A város vízellátása megoldott, vízmű kapacitása és tározó rendszere megfelelő kapacitásokkal rendelkezik. Egyes nagyobb mezőgazdasági és élelmiszeripari üzemek önálló vízellátással rendelkeznek.

Az ivóvízhálózat korszerűsítése egyre nagyobb problémát okoz (az uniós támogatás ezt a szükségletet nem orvosolta), ezért a jövő feladatai között a tervezett vezetékcsere az előkészítést meg kell kezdeni.

A város termálkúttal is rendelkezik. Strandfürdője 1969-ben nyílt, 2000-ben korszerűsítették, vizét 2001-ben gyógyvízzé minősítették. Gáztartalmának hasznosítására léteznek tervek, melyek vonatkozásában tovább kell gondolkodni.

Nádudvar belvíz által erősen veszélyeztetett település (elsősorban É-ÉNy-i irányból a Holt-Kösely felől). A településen zárt csapadékvíz elvezető csatornahálózat a városközpontban üzemel, az egyéb területeken a felszíni vízelvezetést nyílt árkok biztosítják. Az elvezetett csapadékvizek befogadói a Hortobágy-, Alsó-Kadarcs-, Kösely és Nádudvar I. csatornák.

Nádudvar lakóterületét behálózzák a természetközeli állapotú belvív-elvezető csatornák. A zöldterület a belvízcsatornák mentén húzódik, szélessége legalább 25 méter, és a város ökológiai rendszerének védett elemét képezi. A csatornák egyes szakaszai elhanyagolt állapotban vannak, melyet a lakóövezeti fejlesztésekkel párhuzamosan orvosolni szükséges.

A város villamos energiaellátottsága 100%-osnak tekinthető. A gázenergia ellátás kapacitási és infrastrukturális oldalról megoldott.

Hulladék-gazdálkodás

A településen keletkező kommunális hulladékok összegyűjtése, hulladéklerakó telepre történő szállítása és a hulladéklerakó telep üzemeltetése az önkormányzati tulajdonban lévő városgazdálkodási szervezet feladata, tevékenysége a szomszéd városra, Kabára is kiterjed.

A szolgáltatás teljes körűnek tekinthető, ugyanakkor kommunális hulladékok összegyűjtése során a lakossági szükségletekhez történő igazodásra több figyelmet kell fordítani (pl. egyedülállók, nyugdíjasok részére kisebb űrtartalmú edényzet vagy zsák biztosításával).

Lakossági jelzések alapján további feladat a hulladékválogató kitelepítése a város szélére.

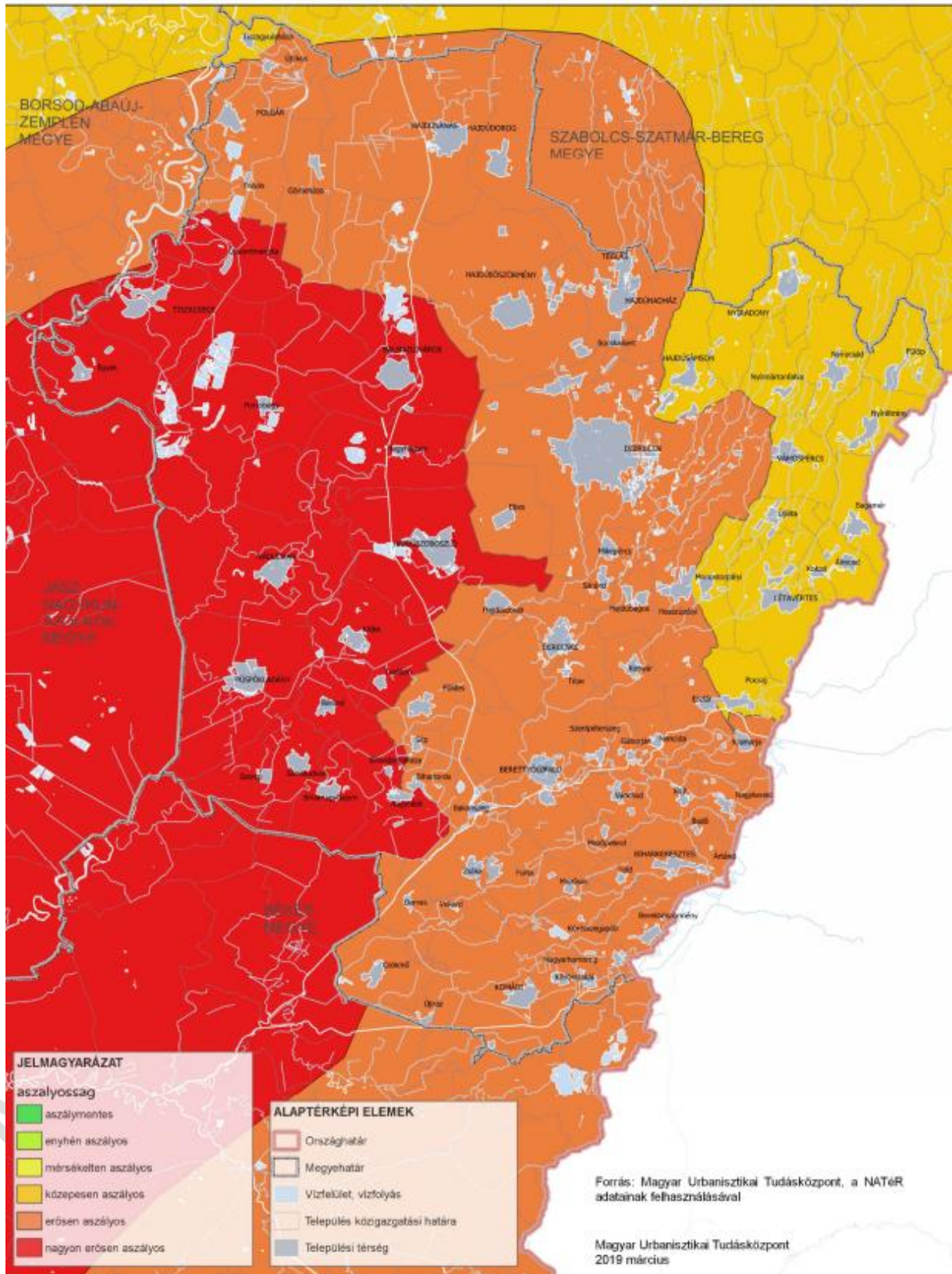
Alternatív energiaforrások

A klímaváltozás hatásai ma már minden településen érezhető. A szárazodás, a fokozódó aszály, a hőségnapok számának emelkedése, a hirtelen, drasztikus időjárási jelenségek megszorodása ennek a globális folyamatnak a helyi megnyilvánulásai, amelyhez alkalmazkodnunk kell.

Az alkalmazkodás egyik módja az alternatív energiaforrások használatának előtérbe kerülése a hagyományos energiahordozók mellett. Az alternatív energiák közül Nádudvaron szóba jöhet a napenergia és a geotermikus energia, valamint a biomassza hasznosítása. Ez utóbbinak jó alapot ad a városban domináns mezőgazdasági tevékenység, melynek melléktermékei nagyobb volumenben is felhasználhatók energetikai célokra.

Az erre irányuló pályázati források a jövőben egyre nagyobb hangsúllyal fognak megjelenni az Európai Unió támogatáspolitikájában, ami azt jelenti, hogy várhatóan bővülnek az erre szánt források, amelyeknek felhasználására városunknak is figyelemmel kell lennie, elsősorban a klímavédelmi célokat szolgáló projektek időben történő előkészítésével.

Klimaváltozással fokozottan érintett mezőgazdasági térség

Az általam megfogalmazott jövőkép szerint városunk javakban gyarapodó, élhető környezetben fejlődő, lakosairól gondoskodó, egymással együttműködő közösség, amely a

HAGYOMÁNY – BIZTONSÁG – FEJLŐDÉS

jegyében építi tovább jövőjét a Kárpát-medencében.

A jövőkép eléréséhez az alábbi célok megvalósításán keresztül vezet az út:

1. GYARAPODÓ NÁDUDVAR

...népességszámban,

...javakban,

...értékekben,

...láttnivalókban,

...kapcsolatokban.

2. ÉLHETŐ NÁDUDVAR

...a lakóhelyeken,

...az utcákon,

...a belvárosban,

...a peremterületeken,

...a természeti környezetben.

3. GONDOSKODÓ NÁDUDVAR

...a családokról,

...az idősekről,

...a fiatalokról,

...az elesettekről,

...a város szélén lakókról.

A célok megvalósulását intézkedések szolgálják, amelyek konkrét feladatokat tartalmaznak.

Intézkedések

Cél:	Gyarapodó Nádudvar
1.1. Intézkedés:	Befektetéseket segítő infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztés
Kapcsolódó projektek:	• Iparterület- és telephelyfejlesztés • Helyi és kézműves termékek előállításának, piacra vitelének segítése, a helyi gazdaság megerősítése • Vállalkozói telephely-fejlesztés önkormányzati terület ipari területté alakításával, kapcsolódó energia-ellátással (napelem), szolgáltató egységekkel, kiépített infrastruktúrával • A városgazdálkodás belterületi telephelyeinek kitelepítése a város szélére (volt gépműhely, Petőfi utca) • Értékteremtő közfoglalkoztatás • Pályázati tanácsadás vállalkozásoknak
A várhatóan tervezett költségek forrása:	Iparterület fejlesztés a terület nagyságának függvényében költséghatár, min. 500 MFT. Hazai és uniós pályázati források függvényében tervezhető, közfoglalkoztatást segítő programok
Időtáv:	Az új uniós ciklus elindulását követően, 2021-től
A megvalósításban közreműködő partnerek:	Helyi és betelepülni szándékozó vállalkozások, Hajdú-Bihar Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, kormányzati szervek

Cél:	Gyarapodó Nádudvar
1.2. Intézkedés:	A város elérhetőségének javítása
Kapcsolódó projektek:	• 3406. számú mellékút (Nádudvar – Hajdúszoboszló) felújítása • 3405. számú mellékút (Püspökladány – Nádudvar – 33-as út) teljes szakaszának felújítása • Hivatalforgalmú és turisztikai kerékpárutak kiépítése • Déli elkerülő út kiépítése

	• Külterületi utak fejlesztése
A várhatóan tervezett költségek forrása:	A közútkezelő szervezettel egyeztetett módon alakul a hazai és az uniós források függvényében.
Időtáv:	2019-től folyamatos, a 3406. sz. út prioritást élvez (Nádudvar-Hajdúszoboszló) rövid távon (1-3 év)
A megvalósításban közreműködő partnerek:	Magyar Közút Nonprofit Zrt.

Cél:	Gyarapodó Nádudvar
1.3. Intézkedés:	Kulturális, természeti értékekre és a gyógyvízre alapozott turizmus fejlesztése
Kapcsolódó projektek:	• Fürdőfejlesztés élmény- és komfortelemekkel, tanmedence és fedett létesítmény kialakítása • Fürdő területén önkormányzati apartman ház és kemping kialakítása • Régi városháza épületben helyet kapó kiállítótér továbbfejlesztése (Oxenweg-projekt továbbfejlesztése) • Nádudvari helyi értéktár kiállítás létrehozása • Kerékpárutak kiépítése, tanösvény a város körül a természeti értékek bemutatása céljából • Kiemelt desztinációhoz való kapcsolódás (Debrecen-Hortobágy-Tisza-tó) • Turisztikai információs és szolgáltató iroda működtetése
A várhatóan tervezett költségek forrása:	Hazai és uniós pályázati források függvényében alakul.
Időtáv:	2019-2024
A megvalósításban közreműködő partnerek	Pénzügyminisztérium, Magyar Turisztikai Ügynökség, Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, helyi szolgáltatók és civil szervezetek, környező települések önkormányzatai, szálláshely-szolgáltatói, utazási irodák

Cél:	Gyarapodó Nádudvar
1.4. Intézkedés:	Digitális szolgáltatások fejlesztése
Kapcsolódó projektek:	• Digitális városfejlesztés – okos város projektek • Városi applikáció létrehozása • Intelligens közszolgáltatás kialakítása • WIFI-terek kiterjesztése
A várhatóan tervezett költségek forrása:	Alap applikáció beindítása kb. 3 Mft, további fejlesztések a települési közösség által megfogalmazott igények és árajánlatok alapján alakul.
Időtáv:	2019-2022, utána folyamatosan
A megvalósításban közreműködő partnerek	Digitális szolgáltatók, tartalomfejlesztők, helyi ötletcsoportok

Cél:	Gyarapodó Nádudvar
1.5. Intézkedés:	Városmarketing
Kapcsolódó projektek:	• Brandépítés, márkázás a helyi értékekre alapozva • Egységes városi arculat kialakítása • Kiállításokon, vásárokon való részvétel Nádudvar megismertetése céljából • Nemzetközi projektekben való részvétel, külkapcsolatok erősítése • Erős lobbytevékenység
A várhatóan tervezett költségek forrása:	2020-as költségvetésben 5 Mft, kapcsolódó hazai, uniós és közvetlen brüsszeli források, pályázatok
Időtáv:	2019-től folyamatos
A megvalósításban közreműködő partnerek	Testvérvárosok, települési szövetségek, szakmai szervezetek, szolgáltatók, nemzetközi partnerszervezetek, helyi civil szervezetek, vállalkozások

Cél:	Élhető Nádudvar
2.1. Intézkedés:	Minőségi lakó- és intézményi környezet kialakítása
Kapcsolódó projektek:	• Gondozott lakókörnyezet kialakítása, tiszta és rendezett utcakép • Egységes arculatkialakítás, kereskedelmi létesítményfejlesztés, Fő út melletti kereskedelmi létesítmények fejlesztése • Ady tér rekonstrukciója, a Művelődési ház környezetének rekonstrukciója, parkfelújítás emléktér kialakításával és parkolók építésével. • Az iskola környezetének rendbetétele (fedett kerékpártároló kialakítása, játszótér-felújítás, kapuk felszerelése) • Sportlétesítmény fejlesztés: Fő utcai sportpályán fedett lelátó kialakítása, öntözőrendszer kiépítése, műfüves pálya kialakítása • Temető körüli és belüli környezetrendezés, kegyeleti bolt bővítése • A város utjainak pormentesítése, aszfaltozása • Padkák, bejárók rendezése • Lakóházak előtti zöldfelület kialakításához segítség nyújtása növénybeültetésekkel (gyümölcsfák, évelő, egynyári növények, stb.). • Őshonos, klímához jól alkalmazkodó fajták telepítése • Egységes megjelenésű utcatáblák, rövid információs táblák kihelyezése
A várhatóan tervezett költségek forrása:	Hazai és uniós pályázati források, a gépjármű adóból befolyó összeg éves szinten történő ráfordítása mérlegelve lakossági hozzájárulást, vállalkozói felajánlások, vállalati szponzorációk
Időtáv:	2019-től folyamatosan, éves ütemezésben
A megvalósításban közreműködő partnerek	Magyar Közút Nonprofit Zrt., kertészeti vállalkozások, faiskolák, lakossági önkéntesség

Cél:	Élhető Nádudvar
2.2. Intézkedés:	Zöldfelületek növelése, fásítási program
Kapcsolódó projekt:	• A város zöldfelületeinek tervszerű kialakítása, évelő és egynyári növénybeültetések négy évszakos ütemezése • A városi ökoszisztéma fenntartása, bővítése • Tervezett és ütemezett fásítások • A növényvédelem és a vízpótlás folyamatos biztosítása • Konyhakert-program bővítése, népszerűsítése • Kertbarát klub kezdeményezése, civil tevékenység támogatása, élénkítése
A várhatóan tervezett költségek forrása:	Az önkormányzat éves költségvetésében foglaltaknak megfelelően. További források elérhetők a közmunkaprogram keretében, pályázatok, szponzorációk útján.
Időtáv:	2019-től folyamatos
A megvalósításban közreműködő partnerek	Civil szervezetek, szakmai partnerek, Legszebb Konyhakert program

Cél:	Élhető Nádudvar
2.3. Intézkedés:	Megújuló és alternatív energiaforrások használatának növelése
Kapcsolódó projektek:	• Energetikai fejlesztések (fürdőkút) • Intézményi energetikai fejlesztések: biomassa-kazán, fűtése korszerűsítés, világítás-korszerűsítés, homlokzat felújítások, szigetelés, nyílászárók cseréje • Napelem-park, közvilágítás korszerűsítése
A várhatóan tervezett költségek forrása:	1,5 Mrd Ft, hazai és uniós pályázati források igénybe vételével
Időtáv:	2019-től folyamatos
A megvalósításban közreműködő partnerek	Intézmények, energiaszolgáltatók, állami hivatalok

Cél:	Élhető Nádudvar
2.4. Intézkedés:	Fenntartható vízgazdálkodás
Kapcsolódó projektek:	• Belvíz csatorna rekonstrukció • Völgyalj csatorna felújítása, építése, záportároló építés, szivattyú állomás telepítése • Ivóvízhálózat rekonstrukció • Szennyvízhálózat ipari fogyasztókhöz történő eljuttatása • Mezőgazdasági célú öntözést segítő fejlesztések
A várhatóan tervezett költségek forrása:	Az előkészített terveknek megfelelően, éves ütemezésben, a támogatások függvényében
Időtáv:	2019-től folyamatos
A megvalósításban közreműködő partnerek	TIVIZIG, Agrárminisztérium, gazdálkodók, vízgazdálkodási társulás, Nemzeti Agrárgazdasági Kamara HB Megyei Igazgatósága

Cél:	Élhető Nádudvar
2.5. Intézkedés:	Szemléletformálás
Kapcsolódó projektek:	• Klíma- és energiatudatos életmód terjesztése • Jó gyakorlatok megismerése, átvétele • Rendezvények, tájékoztató előadások, médiakampányok szervezése, azokhoz kapcsolódás • Települési klímastratégia kidolgozása • Civil akciók szervezésének segítése, támogatása (pl. közös települési időjárás napló vezetése, invazív növényfajok feltérképezése, irtása)
A várhatóan tervezett költségek forrása:	Tematikus pályázati források, saját költségvetésből a témához kapcsolódó kötelező és önként vállalt feladatok kísérő tevékenysége során
Időtáv:	2019-től folyamatos
A megvalósításban közreműködő partnerek	Szakminisztérium és szervei, hazai és nemzetközi partnerszervezetek, önkormányzatok

Cél:	Gondoskodó Nádudvar
1.6. Intézkedés:	Egészségügyi ellátás és szolgáltatások fejlesztése
Kapcsolódó projektek:	• Egészségház kialakítása, szakellátás fejlesztése
A várhatóan tervezett költségek forrása:	Egészségház esetében kalkulált összeg: 400 MFt, hazai és uniós pályázati forrás
Időtáv:	2019-2022, utána folyamatos fenntartás
A megvalósításban közreműködő partnerek	EMMI, alapellátásban tevékenykedő orvosok, Védőnői Szolgálat, szakellátást biztosító orvosok

Cél:	Gondoskodó Nádudvar
1.7. Intézkedés:	Idősgondozás fejlesztése, bentlakásos ellátás megvalósítása
Kapcsolódó projektek:	• Bentlakásos időotthon kialakítása
A várhatóan tervezett költségek forrása:	Meglévő épület átalakítása esetén az épület felújításától, átalakításától függően alakulnak a költségek. Új épület esetén kalkulált költség: 400 MFt Hazai és uniós pályázati forrás, saját költségvetés
Időtáv:	2019-2022, ezt követően folyamatos fenntartás
A megvalósításban közreműködő partnerek:	EMMI, Belügyminisztérium

Cél:	Gondoskodó Nádudvar
1.8. Intézkedés:	Családbarát szolgáltatások kialakítása, közbiztonság növelése
Kapcsolódó projektek:	• Játszóteri park rendezése, részleges zárt rész kialakítása • Városrészekben új játszóterek kialakítása • Akadálymentesítés kiterjesztése • Szabadidős tevékenységek színtereinek fejlesztése, állatbarát szolgáltatások • Bűnmegelőzést és közbiztonság javítását segítő programok, drogprevenció • „Családbarát Önkormányzat” cím elnyerése
A várhatóan tervezett költségek forrása:	Önkormányzati költségvetés, pályázatok, lakossági önkéntesség
Időtáv:	2019-2022
A megvalósításban közreműködő partnerek:	EMMI, helyi civil szervezetek és civil

közreműködő partnerek:	kezdeményezések, rendőrség, polgárőrség

Cél:	Gondoskodó Nádudvar
1.9. Intézkedés:	Az önkormányzat és intézményei stabil működésének biztosítása
Kapcsolódó projektek:	• Eszközfejlesztés • Szervezetfejlesztés
A várhatóan tervezett költségek forrása:	A költségvetési törvényben meghatározottak alapján
Időtáv:	folyamatos
A megvalósításban közreműködő partnerek	Belügyminisztérium, Állami Számvevőszék, további állami szervezetek, önkormányzati szövetségek

Cél:	Gondoskodó Nádudvar
Intézkedés:	Generációk közötti együttműködés erősítése, közösségfejlesztés
Kapcsolódó projektek:	• generációk közötti tudásátadáshoz kapcsolódó rendezvénysorozatok • helyi hagyományok és értékek feltárása • helytörténeti, helyismereti dokumentumok gyűjtése, feltárása, kiállítások megszervezése • családkutatás, családtörténetek feltárása • közösségi találkozók szervezése (pl.: elszármazottak találkozója); • hagyományos és online civil, vállalkozói fórumok, rendezvények szervezése • helytörténetet kutató közösségek alapítása, működtetése, örökségklub, alkotókörök támogatása • közösségi kalendárium, rendezvénynaplár készítése,
A várhatóan tervezett költségek forrása:	Saját forrás, tematikus pályázatok
Időtáv:	2019 és 2024 között folyamatosan
A megvalósításban közreműködő partnerek	helyi civil szervezetek, klubok, informális közösségek

Forrásjegyzék

- Nádudvar Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája, 2016.
- Nádudvar Város önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programja, 2018.
- Hajdú-Bihar Megyei Területfejlesztési Program 2014-2020 – Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat – 2014.
http://www.hbmo.hu/webdocs/Files/Portal/HB_Megyei_Teruletfejlesztési_Koncepcio.pdf
- Alföldi Kerékpáros stratégia 2017-2018 – javaslattétel Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat – 2018.
- Tájékoztató Hajdú-Bihar megye lakosságának egészségi állapotáról, az egészségromlást előidéző okokról, a szükséges tennivalókról – Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály, 2019.
- Hajdú-Bihar megye befektetés-ösztönzési stratégiája - Hajdú-Bihar Megyei Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft. – 2018.
- Hajdú-Bihar Megyei Területrendezési Terv megalapozó vizsgálatok munkarész – 2018.
- Hajdú-Bihar Megye Klímastratégiája - Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat – 2018.
http://hbmo.hu/webdocs/Files/PortalDocMix/xdoaw4xe.qzx_HB%20megye_END_20180207.pdf
- Marketing Stratégia - Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat – 2018.
- Hajdú-Bihar Megye foglalkoztatási stratégiáját megalapozó helyzetfeltáró dokumentum - Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, Hajdú-Bihar Megyei Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft. – 2016.
http://hbmo.hu/webdocs/Files/PortalDocMix/me20cfpx.2rk_HBM%20foglalkoztat%C3%A1si%20strat%C3%A9gi%C3%A1ja.pdf
- Az integrált területi programok értékelése kutatási zárójelentés – HBH Stratégiai és Fejlesztési Kft. - 2018.

Köszönetnyilvánítás

Minden teljesítmény sokak hozzájárulásával születik.

Ezúton szeretném megköszönni minden nádudvari lakosnak, akik hasznos észrevételekkel, javaslatokkal segítettek programom összeállítását, érezve annak jelentőségét, hogy a jövőnket együtt alakítjuk.

Köszönöm a szakemberek, közéleti emberek hasznos észrevételeit, akik nem nádudvari lakosként, de városunkat jól ismerő látogatóként külső szemmel adtak új szempontokat Nádudvar további fejlődéséhez.

Köszönöm a családomnak a szeretetteljes szüntelen támogatást.

Maczik Erika

Polgármester-jelölt